

København d. 24. februar 2022

Til
Børne- og Undervisningsministeriet
Departementet
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K

Fremsendt som e-mail til aarjk@uvm.dk med følgende angivelse i emnefeltet "Høring – erstatningstimer. Danmarks Private Skoler".

Høring vedr. mulighed for at undlade erstatning af visse aflyste undervisningstimer som følge af personalefravær på grund af covid-19

I høringsbrev af 15. februar 2022 anmoder Børne- og Undervisningsministeriet om eventuelle bemærkninger vedrørende ovenstående. Foreningen Danmarks Private Skoler – grundskoler og gymnasier takker for muligheden til at give vores synspunkter til kende.

Foreningen anerkender hensigten og bevæggrunden for forslaget til lovændringerne, nemlig udfordringer med højt fravær blandt personalet i grundskolen på grund af covid-19. Foreningen ser positivt på, at man med forslaget har villet vise de frie grundskoler det samme hensyn som øvrige skoleformer. Foreningen kan dog ikke støtte op om det konkrete forslag til ændring af Lov om friskoler og private grundskoler eller argumentationen herfor i udkastets lovbemærkninger.

Foreningen ønsker, at det konkrete forslag til ændring af Lov om friskoler og private grundskoler udgår, idet lovgivningen for frie grundskoler ikke indeholder nærmere regler om undervisningens minimale omfang ud over kravet om de normale 200 skoledage (§ 4).

Hvis man med lovgivning vil anerkende, at udfordringerne relateret til covid-19 har haft samme betydning for frie grundskoler som for andre skoleformer, så bør dette gøres uden at gøre "opgørelse af undervisningstid" til et konkret tema i de frie grundskolers hovedlovgivning af respekt for "stå mål med-kravet". Her følger foreningens uddybende argumentation:

Forslag og argumentation udvander lovgivningen

Helt grundlæggende gives der med lovforslaget og argumentationen i lovbemærkningerne en fortolkning af stå mål med-kravet, der de facto er udtryk for en begrænsning af frie grundskolers pædagogiske frihed, iht. Grundlovens § 76, 2. pkt. og Lov om friskoler og private grundskoler §1, stk. 1. og §1, stk. 1.a.

Foreningen anholder og ser meget alvorligt på, at man med lovbemærkningerne gør en indikator for opfyldelsen af stå mål med-kravet, nemlig timetallet, til en forpligtende forudsætning for opfyldelsen af stå mål med-kravet.

Lovbemærkningerne gengiver for så vidt en bred forståelse af skolefrihedens rækkevidde. Det er sammenhængen med et lovforslag, der omhandler "erstatningstimer" og "undervisningstid", der gør selve argumentationen uacceptabel. Argumentationen gør nemlig stå mål med-kravet til et krav til undervisningen på en fri grundskole, der rækker videre end til sammenhængen med selve målene for folkeskolens undervisning. Dette gør reelt bestemmelsen i grundlovens §76, 2. pkt. formålsløs og udvander Lov om friskoler og private grundskoler §1, stk. 1. og §1, stk. 1.a.

Timetal er en indikator, ikke en forpligtende forudsætning

I lovbemærkninger i nærværende udkast står der (2.1.2. Andet afsnit, side 8):

"Der er ikke et direkte krav til fagenes timetal på en fri grundskole, men timetallet skal sandsynliggøre, at "stå mål med-kravet" kan opfyldes. Det vil således ikke være sandsynligt, at en fri grundskoles undervisning står mål med undervisningen i folkeskolen, hvis timetallet i et

eller flere fag ligger væsentligt under minimumstimetallene eller de vejledende timetal i folkeskolen.”

Den i citatet beskrevne forståelse af betydningen af fagenes timetal på en fri grundskole i relation til stå mål med-kravet er kendt. Det væsentlige i forståelsen af timetal i relation til stå mål med-kravet og ovenstående citat er brugen af begreberne ”sandsynliggøre” og ”sandsynligt”. Disse anviser, at timetallet kan være en indikation på, at den frie grundskole *vil have svært ved* at opfylde stå mål med-kravet, men derimod ikke, at et lavt timetal *i sig selv* kan betyde, at den frie grundskole ikke ”står mål med”.

Et lavt timetal er en indikator, der kan være argument for en nærmere undersøgelse af, om skolen lever op til *de forpligtende forudsætninger* for opfyldelse af stå mål med-kravet¹. Disse kan f.eks. være manglende opfyldelse af kravene til den frie grundskoles beskrivelser af undervisningsmål og planer eller manglende sammenhæng mellem skolens undervisningspraksis og skolens undervisningsmål og undervisningsplaner.

Respekt for betydningen af og brugen af timetal ift. frie grundskoler

Der er ikke timetalskrav for frie grundskoler. Frie grundskoler er forpligtet til at indberette data til statistik om undervisningstimer, men der er i kravene til denne indberetning taget forbehold for og hensyn til, at det ikke nødvendigvis er muligt at give et overblik over konkret timetalsforbrug på en fri grundskole qua den frihed der er til at organisere undervisningen på anderledes måder end i folkeskolen. Der er bl.a. ikke noget krav om, at folkeskolens fag eller emner direkte kan identificeres på den frie grundskoles skema med navns nævnelse. De enkelte fagområder (kompetenceområder) kan indgå i tværfaglige undervisningsforløb, projektorienteret undervisning mv.

Der har hidtil været udvist respekt for, at der ikke er timetalskrav for en fri grundskole. Bl.a. da man vedtog den større ændring af Folkeskoleloven i 2013, hvor der i forarbejderne, i relation til de frie grundskoler, blev udtalt, at lovændringen ikke medførte, at der ville blive stillet krav om anvendelse af bestemte pædagogiske metoder, herunder om at give understøttende undervisning, eller om, at undervisningen i henseende til fagopdeling, ugentligt timetal osv. organiseres på samme måde som i folkeskolen².

Stå mål med-kravet relaterer sig til folkeskolens undervisningsmål. Vejen ad hvilken beslutter den frie grundskole i lovbemærkningerne i nærværende udkast står der (2.1.2. Fjerde afsnit, side 8):

”Stå mål med-kravet er ikke et fast begreb, da det er afhængigt af den undervisning, der almindeligvis kræves i folkeskolen, som ændrer sig over tid.”

Det er grundlæggende forkert, hvis man udvider det undervisningsbegreb, der relaterer sig til stå mål med-kravet ved at angive, at det er afhængigt af den ”undervisning” (i bred forstand), der gives i folkeskolen. Det korrekte vil være at skrive, at ”Stå mål med-kravet er et krav, der kan ændre sig over tid, da det er afhængigt af de øjeblikkelige *gældende mål* (for undervisningen) i folkeskolen”.

Med baggrund i Lov om friskoler og private grundskoler §1 (§1, §1a – c) må ”Stå mål med-kravet” i sin essens, forstås således, at en fri grundskoles undervisning står mål med den, der almindeligvis kræves i folkeskolen, når den frie grundskoles undervisning leder hen til slutmål, der er sammenlignelige med de til enhver tid gældende slutmål for folkeskolens undervisning i de obligatoriske fag og emner.

Elever, der modtager fri og privat undervisning skal have mulighed for at nå slutmål, der er sammenlignelige med dem, som elever skal have mulighed for i folkeskolen. Vejen ad hvilken (hvorved disse mål opnås) er op til den enkelte frie grundskole.

¹ En fri grundskoles manglende opfyldelse af stå mål med-kravet kan ikke slås fast på baggrund af indirekte indikationer/tegn, her forstået som de indikationer og tegn, der kan være på, at en skole *vil kunne have svært ved* at opfylde stå mål med-kravet. Det kan f.eks. vedrøre timetal i et fag. En fri grundskoles manglende opfyldelse af stå mål med-kravet kan kun slås fast på baggrund af identifikation af manglende opfyldelse af ”forpligtende forudsætninger”.

² Lov nr. 1640 af 26. december 2013, som fremsat, side 25.

Opsummering

Foreningen anerkender hensigten og bevæggrunden for forslaget til lovændringerne. Foreningen kan ikke støtte op om det konkrete forslag til ændring af Lov om friskoler og private grundskoler eller argumentationen herfor i udkastets lovbemærkninger. Foreningen ønsker, at det konkrete forslag til ændring af Lov om friskoler og private grundskoler udgår. Alternativt foreslår foreningen ændringer i både lovbemærkninger og selve lovforslaget. Foreningen foreslår, at lovbemærkningerne ændres, så de afspejler respekt for forståelsen af "stå mål med-kravet", herunder via en præcisering af, at der ikke er et timetalskrav for frie grundskoler samt en præcisering af, at timetal ikke er en forpligtende forudsætning for opfyldelse af stå mål med-kravet, men en indikator. Foreningen foreslår, at det konkrete lovforslag forfattes sådan, at der ikke eksplicit og konkret nævnes "opgørelse af undervisningstid" i den frie grundskolers hovedlovgivning. Det er foreningens stærke bekymring, at den nuværende formulering af lovforslaget øjeblikkeligt og på sigt kan give indtryk af, at der er timetalskrav eller krav om et minimalt omfang af undervisning på frie grundskoler - ud over kravet om de normale 200 skoledage (§4).

Vi står til rådighed for uddybning af høringsvaret.

Karsten Suhr, formand

ks@privateskoler.dk

Danmarks Private Skoler

grundskoler & gymnasier

Ny Kongensgade 15, 3.
1472 København K

